

CSIKI LAPOK

POLITIKAI,
KÖZGAZDASÁGI
ÉS TARSADALMI
HETILAP

Mercurea-Ciuc vasárnap
Proprietar: Vrd. Iul LUDOVIC VAKÁK
Redactor responsabil: VICTOR RÉSZEGH

Publicații în rubrica Loc deșchis începe pe 25 Lei
Nyilatási költségek díja soronként 25.-
Prețul unui exemplar 3 Lei — Példányonkénti ára 3 Lei

(Z I A R U L C I U C U L U I)

Politie, economic și social

Apare în fiecare Duminică

A választási előjátékok nem valami biztatóak.

A Brasov (brasso) választások után augusztus hó 8-án C.uj (Kolozs) megye is választott. Ezen a választáson éppen úgy mint az előbbin az erőszakoskodások sorozatáról számolhatunk be. Különösen számomra megpöckök ezek a választási játékok a kisebb-nagy nepek számára, amelyek ellen valóságos kinsar-összetapasok létesültek a román pártok részéről. A brasovi példából csaknem egybegyűzően van kitalálható, amely nem enged el semmilyen a kisebb-nagy nepek szemféltetésében. Ezen az asapon sorultak ki Brasov városi tanácsából a 60 asszonyok tisztségviselői magyarok és asszonyok és ugyanígy maradt ki Kolozsmegye tanácsából ma vasárnap a magyarság képviselői. A többségi sajtó hetek óta tapsol ennek a szerinti elutasítás román fellépésnek. Jogosan, embereségnek, közeledésnek állítják be a román-sajtó összefogását annak a célnak érdekében, amelynek hivatalosa kizárni a városot, a megye képviselőitől a kisebbségi lakosságot. Hihetetlen az az elvakultság és gyűlölködés, ahova ojtottuk. Csak pár évvel ezelőtől meg sejttem sem igen lehetett azt, hogy egy-egy telepkeket ilyen módon vadítsanak el egymástól. — Itt van a korábbi divatos jászavaknak eredménye. Kézd a teljesebbi rajtuk a nagy nemzetektől, az egyes nepekkel kolozsai vett fajvedelem átká. De minden meg csak a kérdés. Majd megtámasztja akárki, mint nekereset minden jóságot majd a közeledő nagy választáson a főbíró álom. A brasovi és kolozsai választáson megmutatta karmait a túlfűtött nemzeti irány- nek veszedelmes réme. Nekünk kisebbségi népeknek minden okunk megvan arra, hogy kezebevételeket szemleljük a jövőjüket annak a nagy elvakultságnak, amely egyelőre az erőszak uralmára rendezkedett be az egész világon.

Costa Foru emlékezete.

Abban az emberi gyűlölködésben, amely ma annyira jellemzőségeit öltö meg a lelkeket, annyi szenvedést, megpróbáltatást hozott a földi életre, a földön emitt emitt eredmények azok a uszta látású, magassábrú- rendű sívek, amelyek az emberi méltóság megbecsü- lésén, az emberi jogok tiszteletlen épült berendezkedés- ben még hinni merészségnek. Costa Foru az esztendő ket- tővel elhunyt román író és a romániai Emberi Jogok L. gajának előke megérdemelt minden kultur ember kegyelme emlékeztet. Egész lenye a szeretetnek, az

emberességnek magasatos fölényét igazolta bele- csekbe a megolondult időkb. Ember volt a szó igaz értelmében. Bóket hirdető, igazságot szerető szíve, akit nem ragadott el a világok gyűlölködő eszénye, hanem utolsó lehetőség a tárgyilagos mérésüknek arany köreputján állott. — Costa Foru végig küzdött a viagháborút. Egyetlen fia szintén katonai volt és hősi halált halt. — Ő, aki így becsülettel kivette részét a háboru gyalázatos szenvedéséből érhető módon em- kedett a haladó szellemiségé. A lélek. Oda, ahová csak kiváltságosok juthatnak el. Azok, akiknek megvan a mások szenvedését átérző kultúriai adottsága. És az ember típusa pedig egyre kivessző felben van. A nagysátságának, a felelőtlenségnek, az egymásra usz- tásnak, a gyűlöletet okádó diktátorágnak újabb vesze- delmek fele sodró kétségbeesésben emlékeztünk ke- gyelme órással Costa Forura. Részletét erre a tisz- teletre. Ember mérsékeit maradni akkor is, amikor körülötte az egész világ kivethetőt az Isten képére teremtettség közeledéséből.

Tejszakértő a csiki esztenákon.

A juttanyesítés érdekében a nap használati több cikk jelent meg a talán azt is mondhatjuk nem egészen eredményes neikül. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület tejszakértőjét, Molnár Ferencet, aki tejszakásági szakmáért a külföld egyik legbizalmasabb tejszakásági szakmájában szerente — elküldötte Csikba is, hogy a helyszínen lássa a teni valót és gyakorlatilag is a pásztorka- nak megmutassa a sajt készítését. Molnár július 12-én 24-ig bejárta a csiki esztená- kat a tapasztalatról a következőket mondotta el jelen sorok írójának: valamennyi esztenát megátogatni, azoknak egymástól nagyon távo. fekvése miatt nem volt lehetősége, de nem is volt szüksége, mert a meg- nézetek valamennyije lényegtelen elteréséktől elte- zintve egyformán készült a sajt; a sajt készítése mind olyan, a minőt a lipői turós sajt készítésénél a fővidéki pásztorkok szoktak használni; a magában az elkészítés- ben nincs is lényegesebb hiba, a pásztorkok mindenre a maga módja szerint jól csinálta. Ötötte meg a sajtot. Ebben nincs is valami különös nehézség, legfeljebb lelkialmeretesség kell itt-ott nagyobb fokú. Hiba van a használt oltók körül, amely ha rom- lott, a sajt jóságát veszélyezteti, ha egyébként jól is dolgozik a pászor. Ajánlja a megbízható helyről szer-

zett oltót, amit macával is hordozott és a mivel csinált is sajtot, a R'chitis (rakóyási), a Sumuleu (csiksomlyó), Teplita (csiknapocsai), Mercurea-Ciuc (csikszereida), Dálnisa (csikdelcei), Ciucu (csikcaicsói) és Cozmeni (kozmaei) esztenákon. Általában bárány és borjú oltó gyomrából készí- tik az oltó; az ily gyomornak azonban teljesen egész- ségesnek kell lennie, trjen kívül egyéb takarmánynak nem szabad ott lennie, legkevesen meg kell tisztítva legyen a vér olvadékoktól, esetleg oda került szőrszálaktól. A teljesen tiszta oltót felfújuk, hűvös, száraz, sötét helyen 3-4 hónapig szárítjuk, aztán apró szeletekre felvagdossuk, 30-37 C fokú vízbe vagy tiszta savóba tesszük, ami aztán 24-36 óra után aljamas a tej bojtására. Minden használat előtt át kell szűrni. 1 liter vízhez 100 gramm oltó szelket kell. A kész oltóból a tejhez annyi oltót teszünk, hogy az egy fél óra alatt oldódjék meg. Ha hamarabb oldó- dik meg, kevesebbet teszünk, ha később úgy többet, arról előzetesen próbálgatás után győződjünk meg. A gazdák vigyázzanak arra is, hogy az esztenéről hozza vitt sajtot eddig se gyúrják turóvá, amíg az tökéletesen be nem érett, ami 6-7 nap múlva szokott bekövetkezni a amit száraz szűréssel, rugalmas tapinta- tőről és jutakosságáról ismerünk meg. Egy kiló sajthoz 3 duka só kell: minél tökéle- tebb a gyurás, a turó annál izletesebb. Dzsákba lé- gmentesen kell elszánni és hűvös, száraz helyen tartani. Az E. G. E. szakértője megtekintette a Ciucasi (csikcekefalvi) tejszakászatot is és a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott az ott készült vaj jószágáról és az ott tapasztalt rendről és tisztaságról. Emléket tett az E. G. E. tervbe vett cigája kozok tisztaságáról is. E szerint néhány községbe 5-5 darab tiszta vörü cigája közt adna, közönséges racka kos ellenében, így egy kosra 40 anyát számítva 200 drb anya racka lenne cigájával át keresztetve, az údók- ból csak az anyák lennének meghagyva, míg a kos bárányokat a gazdák kötelesek értékesíteni, mert az eső keresztetve kos-barányokból megfogható kosok amúgy se lennének. Ezen átkeresztelésnek által nagyobb testű, több tejet és gyapjat adó juh állományhoz járunk. Amint látjuk az E. G. E. jó uton halad, évszázá- dok mu'asztások helyrehozásáról van szó, amit remél- jük gazdaközönségünk kellőleg fog méltányolni. Figyelő.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCÁJA.

Abbáziai emlék.

Írta: Dr. Károly A. ...

Mikor most nem régen Ditrói Mórnak, a budapesti gazdasági nyugalmasított igazgatójának kedves felolvasását hallgattam meg a rádióban, eszmétársulás folytán az ő nevé- sapcsolatban egy 15 év előtti humoros utazási emlékem ott eszembe és el-elgondolkozva rajta, nem tudom meg- mondani, hogy megne írjam ezen deris epizódot. Aki nem unja, olvassa végig. 1922-ben egy több hónapos üdülési szabadságomat külföldön töltöttem el. Kora tavasszal egy stájerországi fürdő- helyen (nevezik „hizlaldában”) töltöttem el pár hetet s mi- kor beteltem a Baile-Borsec (Borszélfürdőhöz) hasonló ter- mézetű szépségeinek élvezetében s a két hetes szünni nem akart eszéstől is már kimerültem, hirtelen olthatatlan vá- gyat éreztem az olasz égnek napfényben fürdő derije után. Gyorsan határoztam, utlevélem rendben volt s másnap már a gráci állomáson szálltam fel a vonatra, mely Tarviso határ- állomáson át vitt az olasz földre és Udinén keresztül utazva másnap délután Triestbe érkeztem. Eddig minden rendben ment, de itt kezdődtek a szerencsére mulatságos bonyodal- mak. Itt szálltam a vonatról, mert új jegyet kellett váltá- nom Mutuglio állomásra. Az olasz nyelv ismeretének teljes híján azonban ez nem ment oly könnyen. A pénztár előtt tolongó utasok közé álltam és már ekkor is feltűnt nekem közvetlenül a hátam mögött egy rendkívül előkelő kinézésű, meglehetősen öreg, de kitűnően konzervált utaspár. — Nem szóltak egymáshoz, nemzetiségüket tehát nem tudtam meg- állapítani. Végre a jegypénztárhoz kerültem. Olaszul egy kukkot sem tudtam, tehát nemetül kértem a jegyet. A pénz- tárnok mérgesen adja tudtomra nemzetközi gesztusokkal, hogy ő csak „italiano” beszél. Mitevő legyek? Tanácsalau- nul hátra nézek, látom mögöttem az előbb már megcsodált öreg párt, gondoltam, hogy ezek amerikai globetrotterek kell- legyenek pirospozgás arcazuikból és főnem de egyuttal praktikus ruházatukból következtetve. Tehát angolul szólítom meg őket és bár kissé törve, de érthetően válaszoltak. Kértem őket, lennének segítségemre a jegyváltásban. Szívesen megtették ezt, mert ők is Matuglioig váltottak je- gyet. A pénztárhoz léptek és olaszul megváltották a jegye- ket. Maguknak első, nekem másodosztályt. Rögtön utána köszönetem ismételt kifejezése mellett átvettem a jegyemet és elkészíttem tőlük. De közelről követtem őket, láttam,

hogy jártosak az itteni utazásban és ugyanazon vonatra szálltam fel én is. Ők egy első, én egy második osztályú vaggonba. A kupéban összegyűlt utasok rögtön kérdéseket intéztek hozzám, persze olaszul, de csak a különös mosoly- gásig jutottunk el. Hogy ennek a nem éppen kellemes szit- tuációnak véget vessék, tekintve, hogy még egy fél óra hiányzik az indulásig, átsétáltam a szomszédos I. osztályú kocsi- ba, melynek egyik kupéjában benézve, ott láttam az en „amerikai” öreg házaspáromat. Dólintok a tejemmel, ők bará-tságosan megszólítanak és beszélgetésbe bocsátkoztunk. Akkoriban én még eléggé folyékonyan beszéltem az angolt, de észre vettem, hogy az én amerikai barátaim még nálammal is nehezebben „spoken English”. Hm, kik és mik lehetnek? Kérdezni resteltem, de mikor ők is kezdtek men- tegetőzni, hogy az angolul nehezen bírkoznak meg, kérdez- tem, hogy tán németül? „Oh ja, oh ja, das geht schon ganz flott bei uns!” (Ahá ezek poroszok kell legyenek, a német- országi északi tenger partján láttam én ilyen pirosceru hó- férhajú szép öreg urakat és dámapát.) Tehát tovább foly- tattuk német nyelven a diskurzást, ami tényleg „flottabban” ment, közben óvatos és diplomataikus kérdésekkel igyekeztünk kipuhatolni egymás nácionáléját. Egy negyedórát élénk be- beszélgetés után végre döntő rohamra indult ellenem az öreg ur és mondja: „Uram, ön sem az északnémetországi „Platt- deutscht”, sem a lágy osztrák dialektus nem beszél, tehát hogy valósi, ha szabad kérdeznem”. En kérem — válaszol- tam — Transsylvaniaiból (Erdélyből) jöttem és cluji (kolozs- vári) vagyok. Erre mindketten telugranak helyükről, én meg szinte hanyat vágódtam, mikor ők ékes magyar nyelven fel- ujjongtak: „Hát akkor maga cluji (kolozsvári) magyar? No- hát mi meg budapestiek vagyunk és a szokásos tavaszi üdülésünkre utazunk Albáziába. És mi itt angolul meg né- metül gyötörjük egymást, ahelyett, hogy mindjárt magyarul kezdtünk volna beszélni!” Erre én rögtön bemutatkozára engedélyt kértem, mire az öreg ur is megmondta a nevét, amit én azonban sajnos nem értettem meg. Elmondtam nekik, hogy én viszont az Abbazia melletti, de az ennél sokkal nyugalmasabb és fes- tőbb Lovranába készülök, ahol estére már egy táviratilag negrendelt pensióba várnak engem. Tekintve, hogy a vonat indulást jelzett, elkészöntem az én kedves amerikai, pardon porosz, azaz helyesen magyar ismerőseimtől és átmentem a saját kocsi- ba. A vonatunk elindult. Utunk a háboru alatt annyit szerepelt Görzön is keresztül vezetett és szomorúan láttam a közeli Doberdónak tragikus emlékeit, a több kilométeres katonai temetőket, amelyek mellett vonatunk hosszú perceként át robogott el.

Sok-sok tizezer sírhalom egymás mellett és mögött, katonaság egyenes vonalban. Es ezek alatt hősök porladnak, akik pár évvel ezelőtt éltek, dolgoztak, szerettek, szenvedtek, töreked- tek, tanultak, életcélokat értek el és vesztettek el, anélkül voltak, vagy lútk, testvérek vagy vőlegények! Mennyi eltér- tett élet, derékba tört karrier, lány abba maradt szerelem és mátkaság, lány elhalt utolsó sóhaj az édesanya, feleség, vagy szerető után! Az addig zajosbeszédű olaszok is elcsendesedtek, az arcok elkomorodtak és a vonaton a halál angyalának közel- ségét éreztük... Ez a kegyetlen fájdalom elmerengés még sokáig uralta az utasok hangulatát, de a vonat robogott tovább és vele együtt az élet is, emberek is, kiki a maga célja felé. A nap is már szendergőre indult felé, majd sötétedni kezdett, a nyitott ablakon a mezők esti balzsamos levegője tolokodott be és érezni kezdtem, hogy Olaszország- ban vagyok. Egyszerre csak, lehetett úgy 10 óra, megállt a vonat, az utasok mind szálltak le én hirtelen egyedül talá- lom magam, nem tudom hol vagyunk. Láttam ugyan a ho- mályban egy kis falusi megálló, de a nevét kiolvasni nem tudtam. I. szállni sem mertem, senkit meg nem kérdezhettem. Tétovázásom közben eltelt néhány perc, majd bejött a kalauz, kézzel-lábbal magyaráz, lehuz engem és podgyászaimat a vonatról, átad egy valamieskét németül is tudó hordárnak, aki megmagyarázta, hogy ép ott indult el az esti utolsó villamos, melyik a vonatról leszállt utasokat Abbáziába és Lovranába viszi. Mit csináljak? Elmegyünk a magányosan álló kis épületbe, ahol két utazkozó vasuti tisztviselőt kér- tem engedjék meg nekem az éjszakát ott eltölteni. De vissza- utasítottak és csak azt engedték meg nekem, hogy a pod- gyászom éjszakára lezárva ott maradhasson. Ahogy így tanácsalauul állott a sötét éjszakában, a hordár azt aján- lotta, hogy jobb megoldás híján induljanak gyalog a másfél órára lakó Abbáziába, ahol az éjszakát egy szállodában tölthetem el és másnap menjek Lovranába. Így is tettem és megindultam a hordár által megmu- tatott uton. Lehangoltságomat kárpótolta a szokatlanul szép tavaszi meleg est. Amint egy negyed órát haladok, a teli hold fényében megpillantok egy katonatorma embert, puskája végén a szurony csillogott. A katoná megállit és puskáját rám fogva, olaszul hosszasan magyaráz nekem. Ez mind szép — gondoltam — de mit magyaráznak én neki? Egyebet sem tehettem, hogy minden mondata után csökönyösen csak ezt az egy szót hajtogattam neki: „Abbázia.” Ebben merült ki teljes olasz érvelésem. A vitéz ur eleinte nagyon mérges- nek látszott, később azonban kedélyesen fogván fel a dolgot, megmutatta az utat Abbázia felé, mire én „gratia” (köszö-

BEL- ÉS KÜLFÖLD.

Hazaérkezett Ófelsége. II. Károly király Ófelsége több heti külföldi tartózkodás után augusztus hó 9-én vissza érkezett az országba. Az egész sajtó meleg szeretettel üdvözölte a hazatérő királyt, amellyel természetesen az ország magyar lakossága is azonosítja magát. Ófelsége ugyan rangrejtve utasott külföldre, de célja az ország nemzetközi helyzetének tájékozódása is volt, amely teljesen megnyugtató és kielégítő.

Kedvező az ország gazdasági helyzete. A liberális kormány gazdasági bizottsága a múlt héten ülést tartott és foglalkozott az ország bel- és külföldi gazdasági és pénzügyi helyzetével. A gazdasági bizottság megállapította, hogy a gazdasági válság óta, egyetlen évben sem volt olyan kedvező az ország helyzete mint most. Különösen kedvező az ország külkereskedelmi mérlege, amely elsősorban a kitűnő busatermésnek tulajdonítható.

Még nincs kialakulva a kormány távozásának kérdése. A liberális kormány az év kezén jár le a négy esztendő alkotmányos ideje. A belpolitikai életnek eszterlalt legfontosabb kérdése az, hogy mi lesz a kormány sorsa. Altalában az volt a feltevés, hogy Ófelsége beszerzése után a kormány benyújtja a lemondását. Másfele arról beszélnek, hogy a kormány februárig maradna helyén vagyis egészen az 1934 évi első parlamenti üléséig vagyis az esztendő évfordulójáig. Viszont arról is komolyan szó esik, hogy a kormány legalkalmasabbnak látná most az új választások megejtését, miután a kormányzásai eredményeket a választási harcban most lehetne leginkább hasznosítani. Egyelőre természetesen semmi biztosat nem lehet tudni a kormány sorsáról és csak augusztus 20-a után, a constantal ünnepségek befejezésével alakul ki a helyzet.

Az oxfordi konferencia üzenete. Oxfordban csak hetekkel ezelőtt fejeződtek be a keresztény egyházak kiküldötteinek tanácskozásai. A konferencia befejezése után üzenetet küldöttek Krisztus egyházaihoz. Erdemes ebből az üzenetből néhány mondatot kiragadni. — Olyan időben találkoztunk — mondja az üzenet — mikor világunk rokkadnak az örögi gonoszság és a fojtogató kérdések terhe alatt. Az egyház első kötelessége és feladata a világgal szemben, hogy minden cselekedetében egyház legyen, megvallván az igaz hitet, betöltvén egyetlen Urának akaratát. Az Isten nagy dolgokat vit véghez egyház által. Egyik legnagyobb ezek közül az, hogy fajt, nemzett és osztálykülönbségek ellenére is van valóságos felebaráti közösség a világban. A keresztény ember látja a fajok megkülönböztető jegyét a tudja, hogy azok Isten akaratára szerint jöttek létre, hogy általuk az Isten különböző tehetségeivel és ajándékokkal gazdagította a világot. Ezért a keresztény ember önmagát csak tudomásul fájának létezéséről, de elveszi a faji büszkeséget vagy a faj megtagadását, mert tudja, hogy mindkettő lázadás Isten ellen. Az egyéni önértékeléssel sem jobb a nemzeti önértékelés, amely el akarja nyomni a többi nemzetiséget, mert az önértékelés mindkét fajtája vétke a fajokat és népeket teremtő Isten ellen. A faj vagy osztály istentelése hátrányos, amely az ellentétben nyomorúság növekedéséhez vezet. — Tisztán

látó, okos hang ez. Ma, amikor sokszor Krisztus nevében a keresztény Európában anyai gyűlöletlét látunk, jólesően olvashatjuk ezeket a sorokat, amelyek megránsul mutatják be, hogy a fajmádat a legesetebb gyűlölet forrása, — amely katasztrófa felé sodorja a világot.

Romániában lezuhant egy orosz utasszállító repülő Brestercze közelében augusztus 9-én lezuhant a Prága—Moskva repülőjéret egyik utasszállító gépe. A repülőn ötven tartózkodtak és valamennyien asénné égtek. A halottak közül három sovjet állampolgár a gép kezelője, Max'imo-Vaccel moszkvai olasz követségi attasé és Lunavics belga kereskedő. A katasztrófát villámcsapás idézte elő.

ISKOLAI HIREK.

— **Felvétel a Merourea-Ciuc (csikszeredei) róm. kath. főgimnáziumba.** A legújabb miniszeri rendelet értelmében a beiratásokat kezdete augusztus hó 25; tartama szeptember hó 7-ig; eszentul miniszeri engedély kell. Beíratás kérés mint a igazgatói irodában rendelkezésre áll; ki kell tölteni és bélélygel (8+1) ellátni.

A **javító vizsgák** ideje szeptember 1—4. Az **V. osztályba szülő felvételi vizsga** (ximen de admittit.) szeptember hó 6-án, hétfő reggel 8-kor kezdődik. Vizsgadíj 200 lej.

Az **I.-ső osztály felvételi vizsgája** szeptember hó 2-án, csütörtökön, szintén 8-ór voss kezdődik; vizsgadíj 100 L. A kérésben mellékelendők: 1. elemi isk. bizonyítvány, áttamozva a revizortól, ha hitvallásos iskolába járt a tanuló. 2. Születési anykönyvi kivonat. 3. Keresztlevél. 4. Ujraoltási bizonyítvány. 5. Állampolgársági bizonyítvány. Akinél neve idogen hangzása, hozson egy bizonyítványt az előjáráságtól, mely igazolja, hogy magyar anyanyelvű. Az I. oszt. felvételi tárgya román, magyar, számtan, szóbell és írásbeli a IV. elemi oszt. anyagából. Szükséges, hogy a jelentkezők a nyáron alaposan gyatározzák a román, magyar diktatandó írást és olvasást, valamint a számtanból az egyszerűeket és a 4 alapműveletet.

Az **internátusba** lehet jelentkezni szeptember hó 7-ig, ugyanekkor van idő a bevonulásra.

A beíratás díj: I.—IV. oszt.—ban 640 lej. V.—VIII.— mivel itt 50 lej kézimunkadíj nincs — 590 lej. Az I. oszt.—ban a tandíj 1000 lej fenntartási díj szintén. A II.—VIII. oszt.—ban a tandíj 1000 lej, fenntartási díj 2490 lej. A tan- és fenntartási díjakból bizonyos hányadot elenged az intézet ari szegénysoreu jó diákoknak, akik asért az osztály-érintéstől és szegénységi bizonyítvánnyal felszerelt kérésben (az igazgatóhoz intézve) folyamodnak. A kérés beadási ideje 1937 szeptember hó 30-ig. Később jött kéréseket nem vessnek figyelembe. Szeptember hó 8-án, Kicsaszeren napján, ünnepélyes Veni Sancte, a tanév megpyltása. Szeptember 9-én, csütörtökön reggel 8 órakor a rendes előadások megkezdése.

Szükségem van „Transylvania“ Bank-féle konverzió alá esett régi betétkönyvre, az öt év alatt kapandó üsszeg 60% át most közpénzben kifizetem vételár-képpén. Cim a Csiki Lapok kiadóhivatalában. 8—10

KÜLÖNFÉLÉK.

Anyák jól figyeljétek...

A kenti grófságban Mrs. Yuse Bil, 30 éves fiatalasszony a városi kórházban közvetlenül születés előtt, 12 szublimát passillával megmérgezte magát. A bucsólevelében tettét assal magyarássa, hogy nem akar gyermekeket szülni, mert fél a háborútól és nem akarja, hogy születendő gyermeke a háboru áldozata legyen. A háboru alatt a fiatal asszonynak az apja és két bátyja Verdun-nél elesett s asóta képtelen megszabadulni a gyűtő gondolatától.

Mindentképpen megránsó eset. Magam is ugy-nyagok vele, hogy legközelebbi ijedten megyek elő a gyermekocsi mellett N m is merék belendéni. Amint feltűnnek ezek az árnyvonalas búskomorságok, a gyermek imádatnak ezek a hideg-meleg komforttal kőlakodó, súlyosított sventőjel, megriadok. Látom mögöttem lépdelni a bo'odagságtól feszülő sportanyagokat és nem tudok szabadulni a gondolattól, aától a sőtől, gyűlölködő jövőképtől, amerre ez tasztija az ő testéből klesakadt roménységtől... Magam előtt látok megelevonadnal borzalmas időket a nagy pusztítás napjából. Véres csatákat, eltersult hullákat, megdövegesedő, sromú gyermek embereket, gránátgyomta tömeg árokat... — És ezeket is valamikor anyák tologatták ebben a embertelen sorokhoz...

Olyan megdöbbenő a gyermekocsiok az a tragédiája. Olyan szelvé marok, léletindító és felemelő az anyaságnak az a mártíromága, amely ott áll a gyermekocsi sejtelmes uja előtt — és tasztija az életet — tépott sarmöldöskel, ruszortó ajakkal, di-vathos alakult új típusban, de az anyaságnak változatlanul örök törvényével — eóra. — E óra a nagy ismeretlenek. — Annak, amelyet a kenti anya 12 szublimát passillával egyszerre két élet számára megöldött.

— **Magyar—román szövegű lapfejjel** jelentünk meg. Lapunk a mult heti eszméit kezdve fel-sőbb rendelkezésre magyar—román szövegesű lapfejjel jelentik meg. Rendelet, amelyet nem bírálunk. Egszerűen ugy csináljuk, ahogy kívánják. Egyik hétről a másakra a legváltozatosabb kívánások szerint. Eifégre gyermekesen naiv, ahogy nem tudnak állítások megállapodni abban, hogy miképpen is maradjunk assal a lapfejjel. Végeredményben kezdtek nevetésgeek lenni az olvasó szemében is ezzel a hétről-hétre való örökös változásokkal. És maian érdekes, hogy csak reánk vonatkozik ez a rendelkezés. Szerkesztőségünkbe a legkülönbözőbb magyar újságok érkeznek, amelyek változatlanul megtarthatják címüket, eredeti lapfejükét. Még azt hiszhet valaki, hogy a saját kedvtelésünkre játszodjuk ezt a nyomdai-technikai szórakozást.

— **Grafologus** Magdalens Müller jósol jelent, jövőt, multat. Csak rövid időig tartózkodik városunkban, miért is slessen mindenki felkeresni. Lakása Marcurea Ciuc (Csikszeredei), Inra Elek cukrász házában.

— **Összetörte a község bikája.** Szabó Ferenc Rometea (gyergyóromstei) lakost a község bikája megtámadta és valósággal összetörte. A szegény ember sérüléselbe a helyszínen belehalt.

nöm) szóval váltam el tőle. Ezt az első olasz szót még a vonaton lestem el az utasoktól. Ezen második akadály legyőzése után most már jobb hangulatban folytattam utamat, amit növelt az est rendkívüli szépsége és varázsa. A közeli babéredők fűszere illata valóságos elárasztotta a környéket, majd a ták között valódi (és nem szerződött) fülem-lék gyönyörű csattogásukkal andalítottak el engem és egyszerre az utam csak a tengerpartra érkezett, melynek egészen esendős tükre tisztá ezüstszínűen csillogott a telihold erős fényében. Mikor egy jó órát mendegéltem, megpillantottam a nagyvárosszerűen épült Abbázia legelső villáinak és palotáinak körvonalaát, majd aszfaltjárda következett és máris Abbázia elején voltam. Alig megyek még pár száz lépést, azonban jön két sától úttalembor, megszólítom őket németül, hogy hol van a legközelebbi szálloda, mert én bizony erősen fáradt és álmos voltam. Szerencsémre tudtak valamit németül és megérttem velük helyzetemet. Együtt sétáltunk tovább, kölcsönösen kérdéseket intéztünk egymáshoz és csodák csodájára kisélt, hogy ők magyarok.

Örvendezve térünk át a magyar beszédre és ők elmondották, hogy apjuk a háboru alatt, mint pék olasz fogságba került, itt maradt Abbáziaiban, családját elhozta Magyarországról, most nagyon jól megy a péküzletük, van egy kis házuk és az abban levő, épen üres vendégszobát nekem éjszakára tel is ajánlották. Oda is értünk és én rögtön nyugvóra tértem. Másnap reggel villanyossal az alig félórára levő Lovranába mentem át, a németül is beszélő villanyoskalmaz megmutatta nekem, hogy hol van a „Villa Atlanta“ oda bementem és a hallban fogadott engem a tulajdonosnő, Frau R..... Pamaszkodott, hogy előző este éjtől utáinig hiába várt engem. Megmagyaráztam késésem okát, mire legényét elküldte a matugliói állomáson hagyott podgyászom után, amit rendben meg is kaptam. Frau R..... egy 60 év körüli osztrák hajadon volt, igen előrelé családóbi, aki mint néhai Ferenc József bécsi palotahölgye, érdemei elismeréséül a császártól különös kegyként engedélyt kapott arra, hogy bár nem volt Frau csak Fraulein, mégis használhassa a „Frau“ megszólítást. Ő mondta így el, tehát elhittem neki és udvariasan (néhíge Frau) szólítottam.

A másnapi első közös ebédnél bemutatott engem a pensio többi vendégeinek. Több kevésbé szép hölgynek is és kevés illetve egy szépnek. Volt itt német, osztrák, angol, cash stb. Olasz csak egy volt, ez volt az a bizonyos egyedüli szép női hölgy, aki anyanyelvén kívül tökéletesen beszélt németül, franciául és angolul. Keresstem a társaságot, hogy gyakoroljam vele az angolt. Hát eléggé gyakoroltuk is, csak az volt a kár, hogy a snive nagyon beteg volt sze-

génykének. A szivgöres minduntalan elővette. Hát ez elég baj. No de nem erről akartam írni jelen elbeszélésemben, mert ez Lovranában volt, pedig elbeszélésem címe: Abbáziai emlék. Hát kérem, folytatom.

Mikor három napot kellemesen üdültem Lovranában és festői környékén, sőt már a tengerben is fürödtem, dacára a kora tavasznak, elhatároztam, hogy másnap átrándulok Abbáziaiba, egy kissé körülnézni ott is. Reggel villanyoson át is mentem, körüléltam magam ezen a szép vilányördö-helyen. Megszáztáltam a többemeletes szállodákat, kisebb magánpenziókat, szórakozóhelyeket, a gyönyörű üzemeket és hát a járókelőket is. Délben egy vendégül teraszán megébedeltem, utána pihentem egy kávéházban, majd rövidet fürödtem egy strandon és ugy 6 óra felé a tengerparti sétányra lélttem a padra, nézgetni a délutáni korzó fényes és tarka forgalmát. Ahogy így nézdelek, azonban jönnek valam mosolyogva a trieszti kedves ismerőseim. Szívélyesen üdvözölve egymást, pár szóra leülnek mellém a padra, kölcsönösen elmondjuk egymásnak 3 elsőnapj időtöltésünket, közben újabb ismerőseik csatlakoztak hozzájuk és egyszerre vagy 12-en voltunk együtt, nők, férfiak, öregek fiatalok gyegyesen. Egyszerre csak az egyik hölgy azt indítványozta, hogy a szép alkonyi időben tegyünk sétát Volosca közegét, a tengerparton végighúzódó mintegy 4 km.-res gyönyörű sétányon. Az indítványt a társaság egyhangulag elfogadta, engem is magukkal vittek. A nagy séta alatt kitűnő volt a hangulat, a társalgás nagyon kedélyes és élénk volt, csak éppen réám batott kissé nyomasztóan, hogy a társaságból senkit sem ismertem, de még az engem bemutató öreg házaspárról sem tudtam, hogy kik és mik. No de így is jól telt az idő, észre se vettük magunkat és sötétedésre beértünk Voloscába.

A nagy séta a kitűnő tengeri levegőn ugyancsak fel-fokozta éhségünket, úgy hogy az egyik fiatal nagysága indítványára betértünk egy kis kerti kocsmájába halvacsorára. Ez mindenkinek jól esett (csak éppen nekem nem, mert utána halat nem eszem, más vacsorát kaptam) úgy, hogy utána kedvelled idogáltuk az erős olasz bort. Ugy 10 óra felé a hangulat már igen élénk volt. En a budapesti öreg ur mellett ültem és társalgásunk közben Budapestről kezdünk beszélgetni, majd a színházakról. Egyszerre csak azt kérdi tőlem, hogy szoktam-e, ha Pesten járok, a Vigaszínházba is járogatni. Igenlő teletetmre azt kérdezte tőlem, hogy hát ismerem-e annak igazgatóját? „Hogyne — feleltem — igen jól ismerem az öreg Ditrói Mór még Clujról (Kolozevárról)“. No de kérdi ő, nem-e ismerem én a Vigaszínház másik igazgatóját, Faludit is, mert hát Vigaszínháznak két igazgatója

van. Tagadó válaszomat ő kétségekbe vonta és erősen állította, hogy én igenis kell ismerjem Faludi direktort is. A végén kedélyes vitává fejlődött ez a szócsata köztünk. Ő azt állította, hogy én ismerem Faludit, én hogy nem! A végén tréfásan felszattantam, hogy azt mégis csak nekem kell jobban tudni, hogy ismerem-e Faludit, vagy sem! Ő a körülöttük ülő társaság habotázása közben fogadást ajánlott fel nekem egy üveg pezsgőbe, hogy be fogja bizonyítani, hogy én igenis ismerem Faludit. Persze álltam a fogadást, mire az öreg ur telemekedik a székéről és e szavakkal nyujta felém kezét: „Kedves öcsém, ha a trieszti vonaton nem áttette meg a bemutatkozásomat, akkor legyen szabad újból megmondani a nevemet: Faludi vagyok, a budapesti Vigaszínház igazgatója!“ Őriási kacagás tört ki és pár pillanaty elképedésem után magam nevettem legjobban az elévesztett fogadásomon.

Kölcsönös kimagyarázkodás után aztán a társaság követelte a pezsgőt, de miután ezt ott kapni nem lehetett, felültünk 3 fiakerre, visszakocsiztunk Abbáziaiba és az egyik kávéházban meg is ittuk a pezsgőt, de tekintve, hogy közben hamisítatlan budapesti cigánybanda is került oda, egy üveg pezsgőből több lett. Hogy mennyi? Ne bolygassuk a rég eltejejtett részleteket!

A reggeli napfelkeltét a kávéház terraszáról élveztük és mikor a nap már a Monte Maggiore orma mögött „másodszor“ is felkelt, akkor fejeztük be a vesztett fogadásom lekvittelését.

Délfelé járt már az idő, amikor a mindjobban lepadó társaság utolsó tagjától, Faludi szinigazgató urtól is elköszöntem.

Többet az életben soha sem láttam őt! Mert még pár napot Lovranában töltöttem s onnét Olaszország más szép helyei felé utaztam.

De ennek a kedves éjszakának emléke még sokáig kísértett engem. Tavaly — olvastam az újságból — meghalt Faludi direktor, ez a kedves, bohémlelkű, nemes karakterű és nagymiveltségű művészember.

.....Tebát ez volt az én abbáziai emlékem. Ha unalmas volt, hocsánatot kérek az olvasótól.

Elmult ez az emlék is, mint sok-sok más emlék is. Az abbáziai emlék egyik főszereplője is elmult, a másik?... Még nem....

MEGVESEM báró Orbán Balázs: „Székelyföld“ című művének 3-ik (Háromassékmegeye) kötetét. — Cim a kiadóhivatalában.

Gyergyói élet

Nincs szavunk, csak omló könnyeink patakja...

Mindennap olvasunk híreket és eseményeket a lapokban, amelyek habár, pár soros jelenetben, a szokásos rövidséggel is jönnek, de sohasem hiányzik mögöttük egy-egy megdöbbentő tragédia s az a soha meg nem oldható rejtelm, amit Ember-nek, vagy Élet-nek hívunk.

És a két, fontosnak látszó tényező, mint egy közös egymásautaltság, az életadottságban, nem egyéb, mint örökös viaskodás a nagy természettel, amely aztán előbb, vagy utóbb egyesít az anyafölddel, akárcsak, mint valami divatját mult, értéktelen tárgyakat.

De hiszen ez a természet rendje...

Igen és mi ebben keressük azt a sovány vigaszt, amely körül még annyi sok más szomorú kérdőjel vibrál, de amelyekre soha, de sohasem kapunk feleletet. Hogy vannak érthetetlen, váratlan és megmagyarázhatatlan dolgok? Igen, mert nekünk embereknek csak ezek lehetnek az utjelzők és életstációk, amibe bele-törődni nehéz.

Mert vannak dolgok, úgy az életben, mint halálban, melyeket sem a hit, sem a tudomány nem tudnak megmagyarázni.

Pé. Ha most vigasztalni próbálnánk egy egy embert, aki fiatal feleségének még frissen hantolt sírján sokog, aki egy édes, kacagó gyermeket várt s helyette a halállal fogott kezét, ami — talán — egész élete boldogságát, döntötte romba? Ha most azt mondanánk ennek az embernek: legyen erős, hiszen ez az élet rendje! Születtünk és meghalunk!.. „Azt bünteti az Ur, kit szeret“... Fel a fő! Őn férfi! Kérem, az embernek sokat kell elbirnia, — hiszen, nézze kérem...

Vajjon mit nézzen, kinek és mit hidjen ez a szegény, lelkiileg összetört ember? Hol és kinél fog magyarázatot találni arra, hogy hüség élettarsa, a jó és szép lelkű fiatal asszony ilyen hirtelen és éppen az anyai elhivatásának esett áldozatul?

Ki tudja megmagyarázni azt a mélységes titkot, melynek lényegét, a mindent átélkesítő fantázián keresztül, sem tudunk megérteni? Amit ha keresnénk, kutatnánk, úgy a földön-tuli hatalmakkal kerülünk összeütközésbe. És nehéz lenne áthidalni azt a szakadékot, amely a kételkedést, vagy hitetlenséget, mint tagadást állíthatna szembe az egy örök igazsággal, — Istennel.

A halál keserűségét nem tessük édesebbé az okoskodások és a filozófia. A halált semmi, de semmi sem tudja legyőzni. Csak tudnók legyőzhetően, hogy van valami bennünk aminek sorsa nem függ a keletkező, vagy muló világtól? Van-e szellemi életünk melyben a tér és idő kérdése nem számít? Vajjon a lélek, melynek akár otthona, vagy csak börtöne a test, a halál után rátalálnak-e arra az együtt-élésre, ami ott tul, az otthon, a boldogságot, a gyermek kacagást jelenthetné.

Hisszen, ha ezt tudnók....

Mert a gondolkosó elme és a velünk született hit, jogos vagy földeseleges egymásékösti hacs csinálják és idézik elő azokat az árnyakat körülöttünk, amelyek különböző érzéseink keresztül tessnek reménytelenekké, szárnyasozott, csüggedő emberekké, hogy végül is, az Élet és Halál jelentőségeit találgatva, semmi jót, semmi szépet, ne éreshessünk magunk körül.

És mégis...

Abban a mindent átfogó, szívét és gyat egyaránt gyilkoló nagy csendességben, szítkot kiállt, vagy lélekbeborulásod szomorú perceiben, hidjél Istentben Makkay Zoltán! És az Ó végtelen, küssámíthatatlan jóságában, amellyel felemel vagy sujt, minket embereket.

És mikor már nem bírod az ész és lelked háborgását, amikor azt hiszed, hogy bele kell pusztulj a változhatatlanba, nézzél fel a csillagos égre... Keresd a mélységet és magasságot, hogy megtalálhasd benne Istent és az Ó országát itt lennt s magadnak lelked nyugalmát.

És ne feledd: „Azt bünteti az Ur, akit szeret“... tehát, csak „...Légy csendes szívvel“

Talozás a feledésbe ment gheorgheni-gyergyószentmiklósi rom. kat plebánia régiségtárában.

Felbecsülhetetlen értékek hevernek ismeretlenül.

A templomok berendezései és felszerelési könt sok értékes tárgy van összegyűjtve s az állg pár hó napos Gyergyói Muzem és Könyvtár Egyesületben van elhelyezve. Az írott Műsálé, a Rákóczi levelek, a régi faszobrok s a szerényen meghunódó néprajzi tárgyak már sejtetik, hogy egy ilyen vidéken sok értékes s még több értékes doloz gyűjthető össze s menthető meg a jövőndő számára. Est írja Vákár P. Arthur az 1914-ben kiadott „Gyilkostól Kalauzában“.

Ezeket a sorokat olvasva felkerestem László Ignác főesperest, aki volt szives megmutatni a régi plebániapüület egyik szobájában elhelyezett és még fel-dogozatlan régiségeket.

A 200 éves plebánia épületben.

Amint belép az ember a plebánia udvarára, mind-járt felűnik egy ódon, magasztos épület. Régi vas-rácsos ablakival, vastag falával és a papilak már egymagában is késs történelem B-lepve a folyósóra, jobb oldalon nagy szekrények állnak a fal mellett „Muzumi Könyvtár“, „Muzumi levéltár“ feliratokkal. Innen egy nagy terembe lépünk, atól most a helyi cserkesszapat rendes otthona van. Jobbra, egyik mellék-szobának a falába elhelyezett egy kőtabletát találtunk:

Cura, Industria
— rectime sumtibus humilia
parochi Josephi S.ko Anno 1738.

Tehát jövő 1938 évben lesz 200 éves ez az épület.

Egyetlen adat a Gyergyói Muzem és Könyvtár Egyesület megalakulásáról.

Visszatérve a terembe balfelől, amint az első ajtó felnyitjuk, erős dohos levegő csap szembe a kicsiny boltíves szobából. Minden további szemlélődést mellőzve egy porfés üveges szekrényben nagyszágu papírra lezsek figyelmes. O vasni kerdem Éppen az 1913 ban megalakulandó egyesület meghívója került a kezembe György György apát ur aláírásával s mintegy 130 gyergyószentmiklósi egyének a névsorával, akik még majdnem valamennyien élő személyek.

A meghívó szövege a következő:

„A XX lk században város muz-um és nyilvános könyvtár nélkül nem maradhat. Tíbben értékeink ezen ügyben és megűdűv állapítani, hogy es lehet-ségen városunkban is, sőt azon németben is meg-egyeztünk, hogy feltétlenül szükséges a haladéktalan cselekvés. Mint korosabbat és mint olyat, ki több régiséget őris és egy pár könyvtárt is gondos, enge-met tisztak meg a gyűlés összehívásával, mit eszenel szives készséggel tessnek meg.“

A gyűlés tárgya: „Csikmegyel muzem és könyv-tár összeállítása.“

A régiségtár.

Tovább szemlélődve szemkűt a falon egy ablak-mélyedés körül felaggatva régi bokályok, buacsok, patinás vörösrén evótányérok, szopókás füles findsiák, háromszaru cseréplábasok és régia turós faborítók a komor környezetet kissé élénkebbé tessnek szerény szín-változatokkal. A bal sarokban mintegy 2 és fél méter magas lugaúra üres tölgy-foszlopa látható olyan amilyen még most is sok kolostor folyósóján mári a szerzetesek trulandó földi életét. Mellette egy rep-dezett, meg-nemult boszru szádokfakéregből készült hawaii kult... Amint tovább jutok, hatalmas, kovacsolt, már rozsás vasláda visorítja felém tőmetytelen sárjait.

A falon balfelől fakelyek, rénszer aszagaca, régi harci eszűk gyanánt vangelókbán végező óstor, 3 águ fagyertyantartó, elgörbült csövű előtöltős kovás puuka, buszító vasnyára, g-uacsos karabély, görbe török kard a minden ami csak elképzelhető régiség létesik, a falon egymasmellé került.

A szoba jobb felének súlyos részét egy üveges, lábrakerelt az apróbb és kevesebb dolgok megőrzésére alkalmas szekrény foglalja el. A bentlévő tárgyak-ról talán később sikerül számot adnom.

Nóde nézzék, mi van a földön azana-szűjél. — Mindjárt az ajtószarkánál egy művész faragásu fonó kerék hever, mellette letört anyalszárnyak. Tovább két kiselejtett templomi „stalum“ szék tölti meg az amugy is kicsiny szobának majdnem negy-dét. Ezek hátához egy kocsmal gyűlés jelenetet ábrázoló kép, melynek jelentőségére csak az ajtó fölé írt „Eltársak“ megszólításából lehet-ne némi következtetést vonni.

Mellette kontrasztként, egy püspököt ábrázoló akáró fessztor van a falnak támasztva, amelyet az idő vas foga oly annyira deformált, hogy inkább lehet te-hinteni egy ériéktelen tuskónak (bocámat a hasonlatér) mint annak, aminek eredetileg alkotója ezánta. A már említett vasládának, két combkőnéplig erős érési mératú megasszott csizma támaszkodik, míg a bal sarokban az óra lábánál egy művésziesen bogárformára ková-csolt calsmahuzó van lábával felefelé fordítva. Hogy kívül még mi mind:n van itt és mi lehetett azoknak a rendelkezése, annak csak az Isten a megmondhatója.

As ablakok belső párkányán, amelyek elég fuka-rui engedik be rácsnak között a világosságot, sok ér-dekes apróság van. Ott csillag egy sárgarés torony-

gomb 1780-as felirattal. Az évszám fölé 8 megfejthe-tetlen betű van véveva, amire szinte rá lehetne fogni, hogy szekelyrovásírás.

Ugyanitt látható 2 bronzcsákány, amelyek valósz-nüleg testvérei az Erdélyi Muzem Egyesület régiség-tárába elhelyezett és szintén innen származó csákányok-nak, amely-ek Rozka Márton világhírű régészünk meg-állapítása szerint a gróf László-főle bírtokon leltek más 9 darabbal együtt. Ugyanitt látható J. Ferenc császár-úak valamely fontosabb íratáról leszakadt császári pec-sétje... stb.

Jobb oldalon a fal mellett, 14 darab dombormű faragásu stáció kép áll egymásra rakva, ezek valószíntű-attól a mestertől származnak, aki az itteni őrmény-templomkerítés falába körbe elhelyezett képeket is faragta. A szoba falának jobb oldalán még két 17-lk századból származó Mária-kép van, sajnos azonban egyiknek a vácsna nagyobb darabon ki van égyve. Van még ezenek kívül néhány más szentkép is, de ezek eszerintem sem képeznek museális értéket.

A szekrényben felhalmozott könyvekről, régi íra-tokról majd a jövő számban fogok részletesen írni.

Blénessy Alajos.

H I R E K .

A gheorgheni (gyergyószentmiklósi) őrmény szertartásu rom. kath. Egyházközség temploma 200 éves fennállásának és Vákár József plebános áldozó-papságának 25 éves évfordulója.

Folyó év augusztus hó 22-én, vasárnap lesz Gheorgheni (Gyergyószentmiklóson) az a Hálaadó egy-házi ünnepség, amit az őrm. szert. Egyhástanács rendes, templomának 200 éves fennállása és szeretett plebánosuk 25 éves áldozó-papságának évfordulója alkalmából.

Es a szép magasztos ünnepség Dr. Sahag Kogján apostoli kormányzó, Ónéletőségának részvételével, a következő sorrendben lesz megtartva.

1. Dél előtt 10 óraker ünnepi szent-mise, segéd-lettel és az óraker közreműködésével. Szent beszédet mond: Dr. Fajér Gerő alabaltai (gyulafehérvári) pre-látus kanonok. Te Deum.
2. Egyházközségi diszgyűlés, a plebánián.
3. Délután 2 óraker közös ebéd a „Central“ ét-teremben.

As Egyhástanács arra kéri idegen vendégeit, akik elszállásolásra igényt tartanak és a közös ebéden részt venni óhajtokat, hogy ezen szándékukat sziveskedjenek legkésőbb folyó hó 15-ig az őrm. plebánián bejelenteni.

Örömmel és jóleső érzéssel hozzuk az Őrm. Egy-hástanács ezen a kötelességén jóval felülálló, nemelen szép elhatározását, melyben a hit erősségét, az Egyhás és templom esereitét és annak a férfiak megbecül-lését lájuk, akiben nemcsak a papot, de mint igaz embert is csak tisztelni és becsülni tanultuk.

Nem szép és lélekmentő ünnepség mindonégys mosszanatáról, részletesen fogunk beszámolni a „Gyer-gyói Élet“ kedves olvasóinak.

— Halálozás. Makkay Zoltánné Drotleff Adél július hó 29-én, állg 32 éves korában meghalt. As el-halt urasszonyt, Valea-Stramba (Tekerőpatakon) helye-zték örök nyugalomra, akiben — a számos rokonságon kívül — Dr. Makkay Domokos ügyvéd uokahagát gyászolja.

— Fürdő és üdüülőhelyeken nem kell a 8 napi tartózkodás. A Cfr. vesztigazgatóság egyik legu-óbbi rendeletével, hatályon kívül helyezett minden eddigi intézkedést, ami a 8 napi tartózkodást előírta.

Tehát: minden fürdő és üdüülő állomásra szóló jegy azonnal érvényes visszafelé is, 60 km. belül egy lejez aviacia belyeggel, míg a 60 km. felül fél jegyet fizet az illető.

Ugyancsak nem szükséges semminéven nevezendő igazokivány, avagy láttomozás, mert a jegyeket csak az állomási pénztár belyegezi.

— A Ditrau (ditroi) templomi hangverseny. A „C-iki L-pok“ utóbbi számában hirdetett templomi hangverseny a legesőbb siker j-gyeben ment végbe. A hangversenyt nagyszámu közönség hallgatta végig. A mű ort László Béla konzervatóriumi tanuló, (Mendelson) Preludiuna és Fugájával vette be. A hatalmas orgona kellemes bugása s a szép sima játékban össze-folyó akkordok azt éreztették, hogy mesteri orgonajá-tekos kezeite a manualókat teljes rákészsétséggel. A műsor II.—VIII. lk számban Lőrincz Z. uszka művés-sző, hatalmas, kellemes sengesűt alt hangján keresztül Luigi Ludl, G. orges Biset, Mozart, B. e hoven, Ferd Hiller, nagynevű mesterek műveinek kellemesóo renge-ső ömlesztette a szivekre, azsal a kellemes érzésnel, amit ezek a művek magukban rejtnek. Művészies, fel-emelően szép volt, mindonégys szám előadás. — A ditraui (ditroi) vegyeskar Imbja a „Nabucco“ operából László István karnegy vezetésevel a kedvesen hangzott. P. Lukács Massvát mislós atya szentbeszédében a da-nak és zenének felemelő hatását és szépségét tárta hallgatói elé, a tőle megszokott ékes szóvalassal. A ren-desésben tevékenyen részt vettek: az oltáregyet elnök-nője, Dr. Puskás L. vettőné és Dr. Lőrincz Z. uszka ple-bános. Ezen magas nivóju hangversenyt több ör szívesen élvezettel hallgatnánk: Egy jelszó volt.

— Ügyességi hir. Matassu György és Bajkó Ignác Varvin (várhegyi) kőművekkel ellen eljárás indult, mert ittás állapotban az őket csendre intő Csiki Lajos Ciurani (csomafalvi) községi bíró lecsidták.

— Augustus 20. Szent István első magyar király ünnepe, melyet nagy kegyelettel ünnepelek meg évről-évre nemcsak a magyarok, hanem az egész kath. keresztény világ. Míg azonban Szent István első magyar király ünnepét Magyarországon augusztus 20-án tölük — s ekkor van Budapesten Szent István király jobbának ünnepélyes körülhordozása — addig más országokban a katolikusok szeptember 2-án emlékeznek meg Szent István királyról. Így írja elő az egyetemes egyházi naptár. Ennek az egyetemes egyházi naptárnak az előírásához alkalmazkodva a Sancereni (szikszentkirályi) Szent István búcsút nem augusztus hó 20-án, hanem szeptember 2-át követő vasárnapon vagyis szeptember 5-én tartják meg. Ugyanakkor lesz a renovált és gyönyörűen bifestett templom megáldása is.

— Megjelentek az új ezer lejesek. A múlt héten forgalomba hozták az új ezer lejeseket. Az új papírpénz hát szín összetételű s közepén a király képe van rajta.

— Az Országos Magyar Párt nagygyűlése. Szeptember 3—4-én tartja az Országos Magyar Párt nagygyűlést Sf. Gheorghe (Sapiezénygyörgyön). A két napos magyar összefogó tárgyeorvosának összejelése most van folyamatban.

— Augustus hó 10-től kezdve drágább a posta. A posta vezérigazgatósága körrendeletben erteitette az összes postahivatalokat, hogy augusztus hó 10-től új postai díjszabás lép életbe. A változások a következők:

A postai levelező-lap ára az eddigi 3 lej 50 bani helyett 4 lej lesz, illetve a levelező-lap alapára 3 lej 50 bani és 50 bani a repülő bélyeg. Képes lapra az eddigi 3 lej helyett 3 lej és 50 banis postabélyeg ragasztandó.

A napilapok postal szállítása is megdrágult. Uánvétele küldemény díja 1000—10 000 lej értékig 10 lej. A pénzesutalványoknál az eddigi tarifán kívül 20 000—50 000 lejig 1000 lej-nként 2 lej, 50 000-tól 100 000 lejig újabb 1 lej fizetendő. A távirati pénzesutalvány tarifája 100—10 000 lejig 50 lej. A sürgős távirati átutalás díja 60 lej.

Utánvételes csomagok után ezenül a rendszeres tarifán kívül 1000—100 000 lej értékig 10 lej kell fizetni. Minden elküldött küldemény feladó részére után 1 lej fizetendő készpénzben.

A közönsséges levelező postai díjszabása nem változott. — A Magyar Part a rokkantak érdekében Az Országos Magyar Part elnöki tanácsa és parlamenti csoportja Cuj (Kozsvári) augusztus 3-án megtartott együttes ülésében foglalkozott a hadirokkantak felülvizsgálásának ügyével. Az együttes ülés sajszálatl: ánapított meg, hogy a rokkantak felülvizsgálat-alkalmazásával nyilvánvaló tévedések következtében olyasok, akik eddig rokkantaknak voltak nyilvánítva, munkaképessékné minősítettek, rokkant igazolványukat tőlük bevonták és ezáltal nyomorékok rokkant nyugdíjuktól megfosztatták. Az elnöki tanács megbízta a parlamenti csoportot, hogy illetékes helyen járjon körbe ezen sérelem orvosása iránt és kérje, hogy újabb felülvizsgálat alá bocsássák azokat, akiket most bunn esztendő után éppon öregségükre fosztanak meg jogaiktól.

— Tovább folynak az anyakönyvi erőszakoskodások. Dr. Abraham József a legutóbbi vármegyei tanácsülés alkalmával szótvetette szokat az erőszakoskodásokat, amelyeket a ghimes anyakönyvekben elővetnek és rom. kath. szűk gyerekeket teljesen önkényesen görög kátholikusoknak könyveinek alá. Azóta most újabb ilyen sérelmekről értesülünk s csak a napokban is Dr. Abraham ügyvéddel tisztelettel olyan esetet közöltek, ahol rom. kath. szűk gyerekeket egyszerűen gör. kátholikusnak jegyezték be az anyakönyvbe.

— Hatalos szerenetselenség. Postray László 34 éves Czumeni (koszmai) lakos Kassaboló dussát fuvarozott a Nyergesen keresztül. A szekerről olyan szerencsétlenül ugrott le, hogy egy kórákásra esett. Súlyos belső sérülése szenvedett, amelybe beléhalt.

— Vajjon könnyít-e az utasok helyzetén a CFR vezérigazgatóságának az a legutóbbi rendelete, melyben rendelni, hogy a későn érkező vagyis a jegy váltástól lekészt utasok is felszállhatnak jegy nélkül is az induló vonatra, ha előzőleg a forpmitra vonati tisztviselőtől 100 lej ellenében igazolványt váltanak, melynek alapján a káosz bürokratikus jegy váltás utasok. — Felmérni a kérdés: előnyöse-e az a ref rm és felülvizsgálás megoldható? Hissze ha már rendelkezés jeltétele miatt idő, akkor a 100 leos igazolvány kiváltására sincs s az az mindenképpen jeltendő vagy pedig súlyos bíráskodás. Több az lenne helyes, hogy a vonatok indulásának pillanatáig még mindig adjanak ki az állomás pénztárak jegyeket s utikórán ne szüntessék be a jegykedvését.

— Felhívás. Micsod az Alami, megyei és közönsségi köznevelésügyi (szekszárdi, alalmiszottak, szakunkák, munkások st.) akik az utóbb 4 év alatt amuzat vezettették a nyulviszaga miatt, sziveskedjnek micsod megküldeni egyenként vagy többön együttes levél vagy levelező-lap útján a következő adatlózt: Név, utolsó szolgálati minőség és hely, szolgálati év (vből mennyi számlították be a nyugdíjba), kért-e nyugdíjat, hol keresett jogorvoslatot az elbocsátás ellen. A Magyar Kiszárdapárt Kiszárdja, Otorhelu Búlev. Kégle Földand 60.

— A helybeli hadkiegészítő (Cercoul de recrutere) parancsnoknyit keres megvetelre. A helybeli hadkiegészítő parancsnoknyit megvetelre keres egy 60 cm. magyságú, 60 cm. szélességű és 1 m. 20 cm. magasságu vasnekrényit. Ajánlatok a Cercoul de recrutere parancsnoknyighoz terjesszandók e'6.

— Meghalt Bürger Albert. Bürger Albert sörgyáros, az erdélyi ipari és kereskedelmi életnek kimagasló egyénisége 1937 augusztus hó 8-án Tarau Mures (Marosvásárhelyen) meghalt, 76 éves korában.

— Az emberiség jótétje a Dr. Földes-féle Solvo pirula. A legidősebb haszajtó, vértisztító és epehajtó szer. Egy doboz 20 Lej gyógyszerárban és drogáriában. — Készíti Dr. Földes gyógyszerára, Arad. 1—10

— Késelés. Kalányos György P. aesi-de-jos (kászonszilvi) cigányt lóvásárból kifolyólag Majlát József, Gergely József, György és Lajos saját házában megtámadták és borsalmasan összeszurkálták. A szerencsétlen ember állapota válságos.

— Mikor a községi rendőr kősbélep. Dobribán István Szevi (nyergóújfalusi) korcsmájában Elek D. Imre csős és Mihálydák János összeszalokoztak, majd dulatolni kezdett. Szócs Máttyás községi rendőr Mihálydák segítségére sietett s Elekost a kardjával úgy elverte, hogy az esetleg egyik szemét el je fogja veszíteni.

Erdélyi Kárpát Egyesület osiki osztálya 1891—1890. Szám 35—1937.

— Értesítés. Az E. K. E. Csiki Osztálya 1937 évi augusztus hó 19, 20, 21, 22. és 23-ik napjain társas kirándulást rendez a Kálemen Hivassókba, melynek utitörve a következők:

Augusztus 19-én (csütörtökön) indulás a reggel 7/45 óras vonattal, érkezés Toplita (Maroshévíz) d. e. 1/9 óraker. Innen az OFA vasútvonalán folytatjuk az utat a Lomás-patak felső folyásáig, honnan gyalog megyünk a Dragu csucs alatti és a báró Bárfy uradalom tulajdonát képező vadászházig. Itt töltjük az éjszakát.

Augusztus hó 20-án (pénteken) reggel 6 óraker indulunk tovább a Dreguza, R. chittre, majd a Platropa (2 102 m.), mely a Kálemen Hivassók legmagasabb caucsa. Ezen a környéken megházuz.

Augusztus 21-én (szombat) folytatjuk utunkat a hármashatárig, melynek megtekintése után az Iva-patak folyását keresztlük fel. Az éjszakát az Iva-patak felső folyásánál töltjük.

Augusztus 22-én (vasárnap), a patak medrét követve megyünk egészen a Bangra fűrészgár iparvason vonaláig, hol a ránk várakozó pályakocsin ereszkedünk be Palota l vára.

Augusztus 23-át (hétfő) a maroshévi Bárfy-fürdőn töltjük, majd az esti 8 óras vonattal utazunk vissza M. Ciuc Csikszeredába, hová este 1/11 óraker érkezünk.

Részvételi díj személyenként 500 lej, mely összegben bent foglaltatik a teljes vacu i utköltés, egyszeri közös étkezés és fürdés Toplita (Maroshévíz) valamint egyéb felmélő 6 Földes kiadások.

Jelentkezni lehet augusztus hó 17-ig a Durr letében, hol a részvételi díjból 100 lej előre fizetendő, mely összeget indokolt visszalépés esetén sem téríti meg az egyesület.

Ugy az E. K. E. tagokat, mint vendégeket szívesen lát a vezetőség.

M. Ciuc—Csikszereada, 1937 augusztus 10.

C SERÉPKÁLYHÁKI

A szombolyai Bohn-féle téglagyár kifizető minőségű cserépkályhát minden szobában és nagy-szobában kaphatók. Kivánatra gazdag mintakönyv áll a meggyérődemű közönsség rendelkezésére.

Értékesítők: Ugyanott a híres

BOHN-CSERÉP

bármily mennyiségben, jutányos árban kapható.

Képviselet:

Jakab Sándor, M. Ciuc—Csikszereada

Strada Compozessoratului Nr. 7. 6—

Convocare
la
adunarea generală ordinară
a Societății (Cooperativel) Proprietarilor Băllo-
Tușnad, care va avea loc în ziua de 30 August 1937
la orele 9 a. m. în Băile-Tușnad, în sala mare din
„Eldorado“.

Ordinea de zi:

1. Constituirea adunării generale.
2. Primirea membrilor noui și stabilirea părților de participare.
3. Raportul general al Direcțiunei.
4. Raportul comisiei de cenzori.
5. Propunerea Direcțiunei pentru ștergerca pretențiunilor și datoriilor dubioase și evaluarea nouă al inventarului.
6. Raportul directorului medical.
7. Votarea bugetului 1938.
8. Propuneri eventuale.

Conform art. 33 din statute, pentru valabilitatea hotărârilor adunării generale, se cere 1/2 parte a acțiunilor reprezentate și prezența alor 10 membrii, cel puțin. În lipsa acestei condiții, adunarea generală se va ține la 10 Septembrie 1937, fără considerarea numărului acțiunilor sau membrilor prezenți.

Băile-Tușnad, în 15 August 1937.

Președinte:
Prof. Dr. Mihai Șerban m. p.

Két butorozatlan szobát keres szeptember 1-én gyorsan uri ember. Cim a kiadóhivatalban 1—2

Hirsch-szenatorium háta mögött bekerített belsőseg eladó. Cim a kiadóban.

Keresünk egy jókarban levő 18 collos gattort megvetelre. — Cim: Harghita Bank, Mărcurea-Ciuc. 1—3

Egy szorgalmas, jó magaviseletű fiut tanulónak felvesz Dájbuat Jakab vegyeskereskedő, Galmezfaget. 1—3

Orvosi híre.

Röntgen és kvaro gépekkel berendezett
orvosi rendelőmet

Sanmartin (Csikszentmártonról), M. Ciuc (Csikszereada), a Stefan cel Mare-ucca 15. szám alá áthelyeztem.

Rendelő-órak: délelőtt 9—12 és delután 3—5.

Tisztelettel:
Dr. Waituk Ferenc, belgyógyász.

A gimnázium közelében a Sumuleu (Somlyó)-félé vezető út mentén. I. Kiadó 2 szoba, előszobás lakás 2 pincelakás helyiséggel. II. Ugyanott még kiadó, 3 szoba, konyha, kamra, fürdőszoba, verandás lakás, 2 piaca helyiséggel, 1937 évi szeptember hó 1-től. Erdeklődni lehet a „Csiki Lapok“ kiadóhivatalában. 2—2

Hölgyközönsség szives tudomására hozom, hogy batyámtól a

„Lotte“ női szabóságot átvettem

és azt 1937 augusztus 15-től az Albert Sándor-féle (Szentlélek-ucca) házában tovább vezetem, ahol mindennemű női szabóságba vágó munkát gyorsan és pontosan elkészítek. A közönsség szives pártfogását kérve:

Bálinth Vilmos, női szabó.

Egy tanulót felveszek, koszt nélkül.

Pályázati hirdetés.

A Diuru (diurói) egyháztanács, — pályázatot hirdet — a nagy tiszteletben felülítandó 2 drb melletottár elkészítésére. Felvetelék: 1. A melletottár stílusa, — pontosan a főoltár stílusában (neo-gotika) oldandó meg. 2. Felületmennyiség faragott tölgyfa, — az oltár szelét márvány. 3. Méretek: szélesség 3 m., magassága 5 60 m., mélysége 1 20 m. 4. Működésben a főoltár irányadó, de a felületmennyiségben csak egy márvány-szobor nyer elhelyezést. 5. A pályázat határideje szeptember 15, amikorra a tervezés és költségvetés a plebania hivatalához benyújtandók. 6. Minden felvilágosítást megad, az Egyháztanács.

Sanmartin (Csikszentmárton) közönsségben 5 hold szántó, 3 hold rét és 2 hold erdei kaszáló és házasság eladó. Cim a kiadóban. 9 10

Felcsiki autóra 7 elemít végzett fiut pénztárnoknak felveszek. Cim a kiadóhivatalban. 8—9

Meghívó

a Csikstusnádi Gyógyfürdő Birtokosai Társulatának (Szövetkezetének) Tusnádfürdőn 1937 évi augusztus hó 30-án d. e. 9 órai kezdettel, az Eldorádó nagytermében tartandó **RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE.**

Tárgyrozat:

1. A közgyűlés megalakulása.
2. Új tagok felvétele és jogaik megállapítása.
3. Az Igazgatóság általános jelentése.
4. A felügyelő bizottság jelentése.
5. Az Igazgatóság indítványa a kétes követelések és adósságok törlesztésére és a feltár újbóli értékelése tárgyában.
6. Igazgató főorvos jelentése.
7. Az 1938 évi költségvetés megszavazása.
8. Esetleges indítványok.

Az alapszabályok 33. §-a értelmében jogérvényes közgyűlési határozatok hozatalához a képviselt üzlet-részek 1/3-ad részének és legalább 10 tagnak jelenléte szükséges. — Ezen feltételek hiányában a közgyűlés 1937 évi szeptember hó 10-én, a megjelent részvények és tagok számára való tekintet nélkül fog megtartatni.

Băile-Tușnad, 1937 évi augusztus hó 15-én.

Elnök:
Dr. Șerban Mihály s. k.